Naturforeningen Ådal og Bakker
v/ formand David Helgren
E-mail: sager@aadalogbakker.dk
aadalogbakker.dk

Energistyrelsen
ens@ens.dk
Kopi: tuers@ens.dk

19. oktober 2026

Høringssvar om udkast til VE-tilladelsesprocesbekendtgørelsen

Vedr.: Høringssvar, j.nr. 2026-6081, udkast til bekendtgørelse om kontaktpunkt, VE-tilladelsesprocessen og områder til fremme af VE (Høringsportalen 71519)

1. Sammenfatning

Udkastet lader leddet "på baggrund af vurderingen efter stk. 3," udgå af § 32, stk. 5. Leddet er bekendtgørelsens eneste udtrykkelige bestemmelse om, at reglerne og de afbødende foranstaltninger for et netfremskyndelsesområde fastsættes på baggrund af miljøvurderingen. Projekter, der opfylder reglerne, fritages for miljøkonsekvensvurdering, konsekvensvurdering og artsbeskyttelsesvurdering (§ 33). Ændringen er hverken markeret eller begrundet i høringsmaterialet. Energistyrelsen har bekræftet ændringen og oplyst, at det er utilsigtet, at den ikke er uddybet i høringen.

Foreningen beder om, at leddet genindsættes, og om en overgangsregel, der sikrer, at reglerne for de tre områder, der er under udpegning, fastsættes på baggrund af miljøvurderingen. Foreningen beder også om, at Energistyrelsens oversigt over ændringerne og et udkast med markerede ændringer offentliggøres med en ny høringsfrist.

Udkastet gengiver hele bekendtgørelsen, og markeringen i udkastet viser ikke alle ændringer (afsnit 3 og 5). Foreningen behandler derfor hele udkastet som omfattet af høringen. Den har også forslag til bestemmelser, som udkastet ikke ændrer: grundlaget for forslag om udpegning (5.1), høringsfristen (5.2), behandlingen af forhold fra høringen (5.3) og adgangen til domstolsprøvelse (5.4). Afsnit 7 samler forslag og spørgsmål.

2. Om foreningen

Foreningen blev stiftet den 12. oktober 2026 og har hjemsted i Skanderborg Kommune (vedtægternes § 1, stk. 2). Virkeområdet er landskabet mellem Skanderborg Sø og Hovedgård Skovbakker i Skanderborg og Horsens Kommuner (§ 1, stk. 3). Foreningen virker også i sager uden for virkeområdet, som har direkte betydning for naturen i det (§ 1, stk. 4). Hovedformålet er at beskytte natur og miljø i

virkeområdet (§ 2, stk. 1). Foreningen arbejder for, at planer og projekter følger de gældende regler og hviler på et fuldt oplyst grundlag (§ 2, stk. 3), og den afgiver høringssvar (§ 3, stk. 4).

Dele af virkeområdet ventes omfattet af netfremskyndelsesområdet for Nyt Elnet Aarhus-Aabenraa (NEA), da Energinets planlagte linjeføring går gennem det. Energistyrelsen har oplyst: "Det forventes, at udkast til bekendtgørelse for NEA kommer i offentlig høring i fjerde kvartal 2026." (Energistyrelsens side "Fremskyndelsesområder til udbygning af grøn energi", ens.dk, læst 18. oktober 2026).

Energistyrelsens side oplyser: "Partierne bag den politiske aftale lægger vægt på, at hensynet til en hurtigere proces ikke ændrer ved behovet for miljøhensyn og borgerinddragelse." (ens.dk, læst 18. oktober 2026). Foreningens forslag skal sikre, at de sikkerhedsmekanismer, som ordningen selv bygger på, bevares.

3. Høringsmaterialet

Af ændringerne beskriver høringsmaterialet, herunder det økonomiske høringsbrev til KL (DUT-høringen), kun ændringen af § 12, stk. 1. Høringsbrevet til høringsparterne af 22. september 2026 oplyser: "De forventede ændringer er markeret i udkastet. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2027." I udkastet står kun § 8, stk. 3, i anførselstegn (» «). Ændringen af § 12, stk. 1, er ikke markeret. Om baggrunden står alene: "Ændringerne til bekendtgørelsen sker som led i at sikre implementeringen af VE-III direktivet."

Udkastet bærer fortsat angivelsen "BEK nr 487 af 15/05/2025", og §§ 45 og 46 om ikrafttræden og overgang er uændrede, jf. afsnit 4.5. Høringsportalens beskrivelse er ord for ord den samme som ved høringen i 2025 (Høringsportalen 69738) og nævner den ophævede bekendtgørelse nr. 773 af 20. juni 2024 som den, der ændres.

Foreningens sammenligning med den gældende bekendtgørelse på Retsinformation viser, at leddet "på baggrund af vurderingen efter stk. 3," desuden er udgået af § 32, stk. 5. Udkastet indarbejder også § 8, stk. 3, fra bekendtgørelse nr. 646 af 10. juni 2025. Øvrige forskelle er formelle, f.eks. kontrasignaturen. Ændringen af § 32, stk. 5, er hverken markeret eller nævnt i høringsmaterialet.

Energistyrelsen har den 7. oktober 2026 besvaret en borgerhenvendelse af 24. september 2026 om høringsmaterialet, sendt før foreningens stiftelse (ENS Id nr. 160050943). Svaret nævner tre ændringer: § 8, stk. 3, § 12, stk. 1, og § 32, stk. 5. Styrelsen oplyser, at den ikke kan svare på, hvorfor ændringerne ikke er fremhævet. Om § 32, stk. 5, skriver styrelsen ordret: "Det er utilsigtet, at der ikke er en uddybning af § 32, stk. 5 i høringen og det [er] vurderet, at ændringen ikke vil have betydning for det udvidede totalbalanceprincip, hvorfor det ikke er med i det økonomiske høringsbrev." Styrelsens oversigt over ændringerne omfatter ikke ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelserne og er pr. 19. oktober 2026 ikke offentliggjort på Høringsportalen.

Foreningen går ud fra, at den manglende markering skyldes den tekniske udarbejdelse. Den betyder dog, at høringsparterne mangler det grundlag, som høringsbrevet lægger op til. Foreningen beder derfor om, at oversigten og et udkast med markerede ændringer offentliggøres med en ny høringsfrist (afsnit 7, nr. 1a og 1b).

Ved udstedelsen i 2025 skrev Energistyrelsen om justeringerne efter høringen: "Der er tale om mindre justeringer og af hensyn til overholdelse af direktivets implementeringsfrist den 21. maj 2025, sendes disse ikke i fornyet høring." (Energistyrelsens høringsnotat af 24. april 2025, j.nr. 2024-13205, side 1).

Med ikrafttræden den 1. januar 2027 er der denne gang tid til en fornyet høring. Foreningen beder derfor om, at indholdsmæssige ændringer efter denne høring sendes i fornyet høring.

4. Ændringen af § 32, stk. 5

4.1 Udkastet fjerner henvisningen til miljøvurderingen

Den gældende § 32, stk. 5, knytter reglerne til vurderingen efter stk. 3. Det er miljøvurderingen af områdebekendtgørelsen og, hvis den kan påvirke Natura 2000-områder væsentligt, en passende vurdering efter habitatdirektivets artikel 6, stk. 3. Bestemmelsen lyder: "Klima-, energi-, og forsyningsministeren skal i en bekendtgørelse efter stk. 1, på baggrund af vurderingen efter stk. 3, fastsætte passende og forholdsmæssige regler, herunder om forholdsmæssige afbødende foranstaltninger, for at undgå skadelige indvirkninger på miljøet, der kan opstå i forbindelse med udvikling af net- og lagringsprojekter, eller, hvis det ikke er muligt, i væsentlig grad reducere disse."

I udkastet er leddet "på baggrund af vurderingen efter stk. 3," udgået, og bestemmelsen er i øvrigt uændret.

4.2 Leddet er den eneste udtrykkelige kobling til miljøvurderingen

Efter foreningens gennemgang er der ingen anden formulering i kapitel 10 til 12, der udtrykkeligt knytter reglerne og de afbødende foranstaltninger til miljøvurderingen. Resten af ordningen forudsætter koblingen. § 33, stk. 1, fritager projekter, "som opfylder de regler, herunder de afbødende foranstaltninger, der er fastsat efter § 32, stk. 5", for miljøkonsekvensvurdering, væsentligheds- og konsekvensvurdering og artsbeskyttelsesvurdering. Screeningen efter § 34, stk. 2, nr. 2, angår kun "væsentlige uforudsete skadelige virkninger, som ikke er blevet påpeget i forbindelse med miljøvurderingen, jf. § 32, stk. 3". Efter § 34, stk. 5, gælder: "Screeningsprocessen efter stk.1, skal baseres på eksisterende data fra miljøvurderingen og, hvis relevant habitatvurderingen, jf. § 32, stk. 3."

Virkninger, som miljøvurderingen har påpeget, forudsættes håndteret i reglerne efter § 32, stk. 5. Efter § 34, stk. 2, nr. 1, prøves, om projektet opfylder reglerne. Leddet sikrer ikke i sig selv, at enhver påpeget virkning reguleres. Det gør forbindelsen mellem vurderingen og reglerne til et retligt krav, hvor den ellers kun indgår i skønnet. Uden leddet kan en påpeget virkning falde uden for både reglerne og screeningen, uden at det strider mod bekendtgørelsens ordlyd, mens projektet er fritaget efter § 33, stk. 1.

Efter miljøvurderingslovens § 13 skal myndigheden inddrage miljørapport og høringssvar, når planen vedtages (lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 med senere ændringer). Bestemmelsen kræver ikke, at reglerne fastsættes på grundlag af vurderingen. Leddet angår indholdet af de regler, som §§ 33 og 34 henviser til.

Miljørapporten for Ny Netstruktur Nordjylland viser leddets praktiske betydning (Energistyrelsen, januar 2026, version 04, Høringsportalen 71027). På side 11 står: "På baggrund af miljøvurderingen fastsættes afbødende foranstaltninger, der indgår i bekendtgørelsen for området. Det forudsættes i de vurderinger, som laves i miljøvurderingen, at de afbødende foranstaltninger overholdes når de er relevante, da de vil være en projektforudsætning for et kommende projekt." Vurderingen forudsætter, at foranstaltningerne overholdes. Leddet i § 32, stk. 5, knytter omvendt foranstaltningerne til vurderingen og gør det muligt at efterprøve, om reglerne svarer til den.

Energistyrelsen har selv betegnet sletningen som en ændring, der vil finde anvendelse for fremtidige områder (svaret af 7. oktober 2026).

4.3 Direktivet, § 22 og beskrivelserne af ordningen forudsætter koblingen

Udkastets § 32, stk. 5, svarer i indhold til artikel 15e, stk. 1, litra e, i direktiv (EU) 2018/2001. Artikel 15e er indsat ved direktiv (EU) 2023/2413 og har samme opbygning som kapitel 10 til 12. Litra e nævner ikke udtrykkeligt miljøvurderingen, men direktivet forudsætter koblingen. Planen skal både miljøvurderes (litra d) og fastsætte reglerne (litra e). Fritagelsen i stk. 2 forudsætter, at projektet overholder reglerne efter litra e. Screeningen efter stk. 3 skal bygge på data fra miljøvurderingen og angår kun virkninger, der ikke blev identificeret under miljøvurderingen af planen. Identificerede virkninger forudsættes derfor håndteret i reglerne. Leddet i § 32, stk. 5, udtrykker denne forudsætning og går ikke videre end direktivet.

Efter præambelbetragtning 46 bør screeningen i infrastrukturområderne svare til screeningen i områder til fremskyndelse af vedvarende energi. Den screening bygger på regler, som direktivet udtrykkeligt knytter til de identificerede indvirkninger (artikel 15c, stk. 1, 2. afsnit). For de samme områder har Energistyrelsen selv lagt til grund, at de nye regler ændrer procesregler og ikke beskyttelsesniveauet for natur og miljø (høringsnotatet af 24. april 2025, side 8).

Udkastet ændrer ikke § 22 om områder til fremskyndelse af vedvarende energi. Efter § 22, stk. 4, skal reglerne være rettet imod de særlige forhold i hvert område "og efter de identificerede indvirkninger på miljøet". Efter stk. 7 redegør den udpegende myndighed i planen "for den vurdering, der er foretaget for at udpege hvert enkelt område til fremskyndelse af vedvarende energi på grundlag af kriterierne i stk. 2, og for at identificere passende afbødende foranstaltninger, jf. stk. 3-6." Kapitel 10 har ingen redegørelsespligt svarende til § 22, stk. 7.

I høringsnotatet fra 2025, pkt. 2.1, skrev Energistyrelsen om netfremskyndelsesområderne: "På baggrund af de miljø- og naturhensyn, som miljøvurderingen af området identificerer, fastsættes passende og forholdsmæssige vilkår ift. miljø- og naturbeskyttelse, som projektet skal efterleve." Afsnittet slutter: "Høringssvarene har således ikke givet anledning til ændringer på dette punkt for så vidt angår netfremskyndelsesområder." (høringsnotatet side 14). Den første sætning svarer til det led, som udkastet lader udgå.

Energistyrelsens side skriver fortsat: "I bekendtgørelsen fastsættes afbødende foranstaltninger på baggrund af miljøvurderingen for området." (ens.dk, læst 18. oktober 2026). Afgrænsningsnotatet for NEA skriver tilsvarende: "Miljøvurderingen skal foreslå passende og forholdsmæssige afbødende foranstaltninger, der herefter indgår i den samlede bekendtgørelse for området." (Energistyrelsen, afgrænsningsnotat for miljørapport af områdebekendtgørelse, Nyt elnet Aarhus-Aabenraa, 1. oktober 2025, side 4, offentliggjort på ens.dk).

Hverken høringsmaterialet eller Energistyrelsens svar begrunder, at leddet udgår.

4.4 Leddet bør genindsættes

Foreningen beder om, at leddet "på baggrund af vurderingen efter stk. 3," genindsættes i § 32, stk. 5. Er ændringen uden materiel betydning, er der ingen grund til at lade leddet udgå. Har den betydning, bør betydningen beskrives i høringsnotatet, og ændringen bør sendes i fornyet høring med en overgangsregel.

Ønsker Energistyrelsen en ordlyd tættere på direktivet, foreslår foreningen subsidiært: "Reglerne skal være rettet imod de indvirkninger på miljøet, der er identificeret ved vurderingen efter stk. 3."

Fastholder Energistyrelsen ændringen, beder foreningen om en begrundelse. Den bør vise, hvordan virkninger, som miljøvurderingen påpeger, så håndteres i reglerne efter § 32, stk. 5, eller vurderes ved screeningen efter § 34. Foreningen beder i så fald også styrelsen bekræfte i høringsnotatet, at reglerne i en områdebekendtgørelse fortsat fastsættes på baggrund af miljøvurderingen efter § 32, stk. 3. Foreningen beder desuden om svar i høringsnotatet på spørgsmål S1 til S3 i afsnit 7.

Foreningen foreslår herudover en redegørelsespligt svarende til § 22, stk. 7, som nyt sidste pkt. i § 32, stk. 5: "Klima-, energi- og forsyningsministeren redegør i bekendtgørelsen eller i den sammenfattende redegørelse efter miljøvurderingslovens § 13, stk. 2, for den vurdering, der er foretaget for at udpege hvert enkelt fremskyndelsesområde til net- og lagringsinfrastruktur på grundlag af kriterierne i stk. 1 og 2, og for, hvordan reglerne efter 1. pkt. er fastsat på baggrund af vurderingen efter stk. 3." Redegørelsespligten fastholder koblingen til vurderingen efter stk. 3, også hvis leddet ikke genindsættes.

4.5 Igangværende udpegninger kræver en overgangsregel

Høringsbrevet oplyser ikrafttræden den 1. januar 2027, mens § 45, stk. 1, fortsat angiver den 21. maj 2025. Overgangsreglerne i § 46 angår kun tilladelsesprocesser.

Intet netfremskyndelsesområde er endnu udpeget ved bekendtgørelse. Energistyrelsens side omtaler de tre områder under overskriften "Kommende netfremskyndelsesområder" og skriver: "Energistyrelsen arbejder aktuelt på at udpege tre netfremskyndelsesområder." Efter tidsplanen skal Ny Netstruktur Nordjylland i 4 ugers høring i november 2026 og NEA i høring i fjerde kvartal 2026. Nyt Elnet Sydsjælland, Lolland og Falster Etape 2 følger i slutningen af første kvartal 2027. For alle tre områder har afgrænsningen af miljørapporten været i høring hos berørte myndigheder (ens.dk, læst 18. oktober 2026).

I svaret af 7. oktober 2026 oplyser Energistyrelsen: "Ændringen vil ikke have betydning for eksisterende fremskyndelsesområde til net- og lagringsinfrastruktur, men vil finde anvendelse for eventuelle fremtidige fremskyndelsesområde til net- og lagringsinfrastruktur." Henvendelsen spurgte, hvilken affattelse af § 32 der gælder, når forslaget er sendt i høring før den 1. januar 2027, og bekendtgørelsen udstedes efter.

Foreningen forstår svaret sådan, at de tre områder, som Energistyrelsen arbejder på at udpege, er eksisterende områder i svarets forstand, og at ændringen ikke berører dem. Forstås eksisterende områder i stedet som områder, der er udpeget ved bekendtgørelse, er ingen områder omfattet, og svarets første led har intet anvendelsesområde. Affattelsen uden leddet vil da gælde for alle tre områder, hvis bekendtgørelserne udstedes efter den 1. januar 2027, også når forslag og miljørapport har været i høring før. Udkastet indeholder ingen regel, der sikrer foreningens forståelse. Foreningen beder Energistyrelsen bekræfte forståelsen i høringsnotatet. Finder styrelsen, at ændringen er uden materiel betydning, bør også det fremgå.

Foreningen beder om en udtrykkelig overgangsregel for udpegninger, der er påbegyndt før ikrafttrædelsen. Reglen er nødvendig, hvis leddet ikke genindsættes, og skader ikke, hvis det genindsættes. Knyttes reglen alene til høringen efter § 32, stk. 7, afhænger det af høringstidspunktet, om et område er omfattet. Ved den første høring om Ny Netstruktur Nordjylland angav Høringsportalen ikrafttræden den 1. maj 2026 (Høringsportalen 71027), og forløbet er siden forlænget (ens.dk, læst 18.

oktober 2026). Foreningen foreslår derfor som nyt stykke i § 46: "Stk. 2. For bekendtgørelser om udpegning af fremskyndelsesområder til net- og lagringsinfrastruktur, hvor afgrænsningen af miljørapportens indhold er sendt i høring efter miljøvurderingslovens § 32, stk. 3, nr. 2, eller forslaget om udpegning er sendt i høring efter § 32, stk. 7, i bekendtgørelse nr. 487 af 15. maj 2025, før bekendtgørelsens ikrafttræden, fastsættes reglerne efter § 32, stk. 5, på baggrund af vurderingen efter § 32, stk. 3."

Reglen bevarer kun leddet i § 32, stk. 5. Udstedes bekendtgørelsen for Ny Netstruktur Nordjylland før den 1. januar 2027, er dens regler fastsat efter den gældende § 32, stk. 5. Efter den anden forståelse af svaret gælder det ikke for de to øvrige områder. En overgangsregel sikrer, at områder i samme forløb behandles ens.

5. Bestemmelser, som udkastet ikke ændrer

Udkastet gengiver hele bekendtgørelsen, Høringsportalen betegner høringen som "Ændring og konsolidering af VE-tilladelsesprocesbekendtgørelsen", og markeringen i udkastet viser ikke alle ændringer (afsnit 3). Foreningen behandler derfor hele udkastet som omfattet af høringen.

5.1 Grundlaget for forslag om udpegning

Bekendtgørelsen stiller betingelser for udpegningen, men kræver ikke, at grundlaget for vurderingerne offentliggøres sammen med forslaget.

Efter § 32, stk. 1, kan der udpeges områder for projekter, "der er identificeret som nødvendige for at integrere vedvarende energi i elektricitetssystemet". Udpegningen "skal ske på baggrund af Energinets langsigtede udviklingsplan, jf. § 4, stk. 2, i lov om Energinet." Efter stk. 2, nr. 1, skal områder for netprojekter undgå Natura 2000-områder og nationalt beskyttede naturområder, medmindre der ikke findes forholdsmæssige alternativer. Efter nr. 3 skal de sikre synergier med udpegelsen af områder til fremskyndelse af vedvarende energi. § 32, stk. 11, angår kun offentliggørelse af de udstedte bekendtgørelser.

Miljørapporten for Ny Netstruktur Nordjylland kan illustrere behovet for et minimumsindhold. Om overlap med internationalt beskyttet natur står, at det "ikke har været muligt at undgå dette af hensyn til sikkerheden for, at det kommende projekt kan realiseres" (Energistyrelsen, miljørapport for Ny Netstruktur Nordjylland, januar 2026, version 04, side 21). Citatet står i rapportens afsnit om undersøgte alternativer, som ikke nævner alternativer til overlappet. Afsnittet tilføjer, at det kommende projekt så vidt muligt skal undgå overlap, og at den mest skånsomme anlægsmetode ellers prioriteres. Afgrænsningsnotatet for NEA lægger op til en "kort skitsering for fravalg af alternativer" (afgrænsningsnotat af 1. oktober 2025, side 8).

Foreningen foreslår en regel i § 32 om, at et forslag om udpegning ved høringen efter stk. 7 ledsages af:

1. nødvendighedsvurderingen og de dele af Energinets langsigtede udviklingsplan, den bygger på
2. vurderingen af forholdsmæssige alternativer for hvert berørt Natura 2000-område og nationalt beskyttet område
3. en redegørelse for synergien med udpegede områder til fremskyndelse af vedvarende energi.

Efter miljøvurderingslovens § 32, stk. 1 og stk. 2, nr. 6, skal myndigheden tidligt i beslutningsprocessen informere offentligheden om eventuelle supplerende oplysninger. Det omfatter de vigtigste rapporter og anbefalinger, som myndigheden har modtaget. Forslaget præciserer, hvilke oplysninger der som

minimum skal indgå. Offentligheden kan så forholde sig til betingelserne i høringsperioden, og udpegningen får et dokumenteret grundlag.

5.2 Høringsfristen

Foreningen foreslår, at minimumsfristen i § 32, stk. 7, forlænges til 8 uger.

Efter § 32, stk. 7, fastsætter ministeren "en frist på mindst 4 uger for fremsættelse af bemærkninger til et forslag om udpegning." For planer skal fristen efter miljøvurderingslovens § 32, stk. 5, fastsættes under hensyn til blandt andet planens art, omfang og kompleksitet. Ved den første høring om Ny Netstruktur Nordjylland var fristen 5 uger (Høringsportalen 71027, 2. februar til 9. marts 2026).

Energistyrelsen afviste i 2025 en tilsvarende bemærkning om fristen for statslige fremskyndelsesplaner (høringsnotatet af 24. april 2025, side 4 og 5). Styrelsen henviste til en afvejning af offentlighedens mulighed for at blive hørt over for behovet for hurtigere udbygning. For netfremskyndelsesområder falder afvejningen anderledes ud. Høringen efter § 32, stk. 7, er offentlighedens eneste høring om de vurderinger, der træder i stedet for miljøkonsekvensvurdering, konsekvensvurdering og artsbeskyttelsesvurdering af projekterne (§ 33). Screeningen efter § 34 indebærer kun offentlig høring ved udkast til afgørelse efter § 34, stk. 10 (§ 34, stk. 13). Partierne bag den politiske aftale har lagt vægt på borgerinddragelse (afsnit 2). Høringen har derfor efter foreningens opfattelse et omfang og en kompleksitet, som 4 uger ikke afspejler.

Borgermøder om et forslag bør holdes så tidligt i høringsperioden, at deltagerne kan nå at svare; det kan angives i vejledningen.

Ved ny høring efter § 32, stk. 9, skal fristen være passende. Foreningen foreslår mindst 4 uger, svarende til den frist, Energistyrelsen har oplyst for den nye høring om Ny Netstruktur Nordjylland i november 2026 (ens.dk, læst 18. oktober 2026).

5.3 Forhold fra høringen

Forhold, som offentligheden påpeger i høringen af forslaget om udpegning, risikerer efter bekendtgørelsens ordlyd ikke at blive vurderet senere, hvis miljøvurderingen og de afbødende regler ikke behandler dem.

Screeningen efter § 34, stk. 2, nr. 2, omfatter virkninger, der er "uforudsete", og som "ikke er blevet påpeget i forbindelse med miljøvurderingen". Efter miljøvurderingslovens § 5, nr. 3, omfatter miljøvurderingen af en plan også gennemførelsen af høringer. Det er derfor uklart, om et forhold, der er fremført i høringen, men ikke vurderet i miljørapporten, kan indgå i screeningen.

Opfylder projektet reglerne, er det fritaget efter § 33, og forholdet vil i så fald hverken være vurderet i miljørapporten eller ved screeningen. Efter Energistyrelsens beskrivelse gennemføres screeningen "som en ekstra sikkerhed" (ens.dk, læst 18. oktober 2026). Den funktion forudsætter, at forholdene er behandlet tidligere i forløbet. Den sammenfattende redegørelse efter miljøvurderingslovens § 13, stk. 2, nr. 2, skal oplyse, hvordan udtalelserne er taget i betragtning. Den sikrer ikke, at forhold, som ikke reguleres, bliver vurderet ved screeningen.

Foreningen beder Energistyrelsen bekræfte i høringsnotatet, at et forhold, som ikke er vurderet i miljørapporten, kan indgå i screeningen efter § 34, stk. 2, nr. 2. Det gælder også et forhold, der er fremført i høringen (spørgsmål S5). Foreningen foreslår desuden, at der i § 32 indsættes: "Den sammenfattende redegørelse efter miljøvurderingslovens § 13, stk. 2, angiver, hvilke forhold fremført i

høringen efter stk. 7, der ikke er behandlet i miljøvurderingen eller i reglerne efter stk. 5, og som henvises til vurdering ved screeningen efter § 34."

5.4 Klageadgang og foreløbige retsmidler

Efter § 39, stk. 1, kan afgørelser efter § 34, stk. 8 og 10, ikke påklages administrativt. Kun Energinet kan påklage en afgørelse efter § 34, stk. 10, til Miljø- og Fødevareklagenævnet (§ 39, stk. 2). Søgsmål skal anlægges inden 6 måneder (§ 40, stk. 1). Fastsætter myndigheden kompensationsforanstaltninger efter § 34, stk. 10, kan projektudviklingen fortsætte, mens foranstaltningerne identificeres (§ 34, stk. 11).

Energistyrelsen begrundede i 2025 afskæringen af den administrative klageadgang med, at sagerne "kun kan prøves ét sted, dvs. ved domstolene" (høringsnotatet af 24. april 2025, side 15 og 17). Når domstolene er offentlighedens eneste prøvelsesinstans, er det afgørende, at adgangen til dem er effektiv.

I områder til fremskyndelse af vedvarende energi er klagefristen 4 uger (§ 38, stk. 3). En afgørelse efter § 28, stk. 9 og 11, må ikke udnyttes, før fristen er udløbet (§ 38, stk. 4). Energistyrelsens side beskriver afgørelsen efter § 34 som en afgørelse, der "fungerer i praksis som projektets endelige miljømæssige tilladelse, og kan sammenlignes med en § 25-tilladelse efter miljøvurderingsloven" (ens.dk, læst 18. oktober 2026). En tilladelse efter § 25 kan påklages (miljøvurderingslovens § 49, stk. 1), og Miljø- og Fødevareklagenævnet kan bestemme, at den ikke må udnyttes (§ 53). For afgørelser efter § 34 har offentligheden ingen tilsvarende adgang.

Anlæg af luftledninger på 220 kV eller derover med en længde over 15 km er omfattet af Aarhus-konventionens bilag I, nr. 17. Afgørelser om tilladelse til dem er derfor omfattet af artikel 9, stk. 2. Prøvelsen skal efter artikel 9, stk. 4, give tilstrækkelige og effektive retsmidler, herunder foreløbige retsmidler, hvor det er relevant. Efter artikel 9, stk. 5, skal offentligheden informeres om adgangen til prøvelse.

Direktiv (EU) 2018/2001, som ændret ved direktiv (EU) 2023/2413, forudsætter prøvelsen. Efter artikel 16, stk. 6, skal klager og retssager behandles i den hurtigste procedure, der er til rådighed, også når de angår aktiver, der er nødvendige for at udvikle energiinfrastrukturnettet. Foreningens forslag forsinker ikke den behandling.

Forslagene angår adgangen til at anmode om foreløbige retsmidler i den enkelte sag og indebærer ingen regel om opsættende virkning. Foreningen foreslår, at offentliggørelsen efter § 34, stk. 14, ledsages af en søgsmålsvejledning. Den bør oplyse om adgangen til domstolsprøvelse, fristen i § 40, stk. 1, og muligheden for at anmode retten om foreløbige retsmidler.

Foreningen foreslår desuden, at afgørelser efter § 34, stk. 8 og 10, først må udnyttes 4 uger efter, at de er gjort tilgængelige efter § 34, stk. 14. Det svarer til § 38, stk. 3 og 4. De 4 uger giver berørte mulighed for at anmode retten om foreløbige retsmidler, før anlægsarbejderne begynder. Fristen ændrer ikke screeningsfristen i § 34, stk. 7. Den vil sjældent forsinke anlægsstart, da et projekt først kan gennemføres, når tilladelser efter anden lovgivning og landsplandirektivet foreligger (ens.dk, læst 18. oktober 2026).

6. § 12

Foreningen har ingen bemærkninger til ændringen af § 12, stk. 1.

7. Forslag og spørgsmål

Foreningen foreslår:

Til de ændringer, udkastet indeholder:

1a. Energistyrelsens oversigt over ændringerne offentliggøres på Høringsportalen sammen med et udkast, hvor ændringerne er markeret og kort begrundet, og hvor §§ 45 og 46 har den form, de forventes vedtaget.

1b. Der fastsættes en ny høringsfrist på mindst 4 uger regnet fra offentliggørelsen, eventuelt som en supplerende høring alene om § 32, stk. 5.

1c. Indholdsmæssige ændringer efter høringen sendes i fornyet høring.

2a. I § 32, stk. 5, genindsættes leddet "på baggrund af vurderingen efter stk. 3," som i den gældende bekendtgørelse (afsnit 4.1). Subsidiært indsættes den ordlyd, der er foreslået i afsnit 4.4.

2b. I § 32, stk. 5, indsættes som nyt sidste pkt. den redegørelsespligt, der er foreslået i afsnit 4.4.

3. I § 46 indsættes som stk. 2 den overgangsregel, der er foreslået i afsnit 4.5.

Til bestemmelser, som udkastet ikke ændrer:

4. I § 32 fastsættes, at et forslag om udpegning ved høringen efter stk. 7 ledsages af nødvendighedsvurderingen og de dele af Energinets langsigtede udviklingsplan, den bygger på. Det samme gælder alternativvurderingen og en redegørelse for synergien med områder til fremskyndelse af vedvarende energi.

5a. I § 32, stk. 7, ændres "4 uger" til "8 uger".

5b. I § 32, stk. 9, fastsættes en frist på mindst 4 uger.

6. I § 32 indsættes den bestemmelse om den sammenfattende redegørelse, der er foreslået i afsnit 5.3.

7a. Offentliggørelsen af afgørelser efter § 34, stk. 8 og 10, efter § 34, stk. 14, ledsages af en søgsmålsvejledning. Den oplyser om adgangen til domstolsprøvelse, fristen i § 40, stk. 1, og muligheden for at anmode retten om foreløbige retsmidler.

7b. I § 34 indsættes: "Afgørelser efter stk. 8 og 10 må ikke udnyttes, før der er gået 4 uger fra det tidspunkt, hvor de er gjort tilgængelige efter stk. 14."

Foreningen beder om svar i høringsnotatet på disse spørgsmål:

S1. Bliver reglerne i de områdebekendtgørelser, der er under udarbejdelse, fastsat på baggrund af vurderingen efter § 32, stk. 3, hvis de udstedes efter ikrafttrædelsen? (afsnit 4.4)

S2. Hvordan sikres fortsat den balance mellem miljø og vedvarende energi, som høringsnotatet fra 2025 (side 14) knytter til vurderingstrinnene, hvis leddet udgår? (afsnit 4.4)

S3. Er miljørapporterne for de tre områder, der er under udpegning, udarbejdet med henblik på, at reglerne fastsættes på baggrund af dem? (afsnit 4.4)

S4. Omfatter "eksisterende fremskyndelsesområde" i styrelsens svar af 7. oktober 2026 de tre områder, der er under udpegning? (afsnit 4.5)

S5. Kan et forhold, der er fremført i høringen, men ikke vurderet i miljørapporten, indgå i screeningen efter § 34, stk. 2, nr. 2? (afsnit 5.3)

Foreningen er indforstået med, at høringssvaret offentliggøres på Høringsportalen og oversendes til Folketingets Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg. Foreningen stiller sig gerne til rådighed for dialog.

Med venlig hilsen

På bestyrelsens vegne

David Helgren
Formand, Naturforeningen Ådal og Bakker